

Laat jongere chauffeurs gerust toe op de bus

Aannemende dat de gehele groep buschauffeurs in de leeftijdsgroep 61-67 jaar de komende 5 tot 7 jaar uitstroomt, zal het OV gemiddeld tussen de 450 en 600 buschauffeurs per jaar moeten werven. Hoe? Een langjarig experiment wijst uit dat een leeftijdsgrensverlaging voor jonge buschauffeurs van 21 naar 18 jaar veilig en functioneel is.

HANS DROLENGA, GRONTMIJ, ONDERDEEL VAN SWECO /
MAARTJE DE GOEDE, TNO

De OV-branche waarschuwde enkele jaren geleden voor een dreigend tekort aan buschauffeurs, onder andere vanwege de vergrijzing: de gemiddelde leeftijd van een buschauffeur ligt boven de 50 jaar. Eén van de veronderstelde oorzaken hiervoor is de leeftijdsgrens voor buschauffeurs, die nu is vastgesteld op minimaal 21 jaar. Sinds 2011 loopt een experiment met een tijdelijke verlaging van de minimumleeftijd voor buschauffeurs naar 18 jaar. Deze leeftijdsverlaging geldt voor chauffeurs van stads-, streek-, en touringcarbussen met geregelde diensten, waarvan het traject korter is dan 50 kilometer.

Evaluatie

Het ministerie van I&M en Rijkswaterstaat hebben aan Grontmij en TNO gevraagd te evalueren wat de gevolgen van de leeftijdsverlaging zijn op de verkeersveiligheid en op de arbeidsmarkt. In het onderzoek is gekeken naar een meetgroep: 18 tot en met 20 jaar (32 personen) en een referentiegroep: 21 tot en met 24 jaar (130 personen). Daarnaast hebben de onderzoekers de opleidingsinstituten, begeleiders en vervoersbedrijven bevroegd. Ook is er objectieve verkeersveiligheidsdata en arbeidsmarktinformatie verzameld.

Arbeidsmarkt

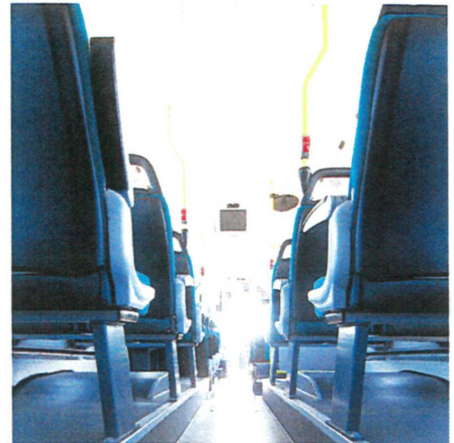
Uit deze evaluatie blijkt dat jonge buschauffeurs zeer gemotiveerd kiezen voor het vak van buschauffeur. Begeleiding van deelnemers aan het experiment is verplicht gedurende de eerste 3 maanden na indiensttreding. De buschauffeurs in de meetgroep geven aan dat de begeleiding nuttig was op de onderdelen: adequaat reageren op pas-

sagiers, kennis over gewoontes en procedures in het bedrijf en over administratieve handelingen. De vervoersbedrijven die jonge chauffeurs in dienst hebben, zijn positief over het experiment. Ook de ROC's die deelnamen aan de focusgroep zijn positief over de kwaliteit van jonge buschauffeurs. De conclusie uit het onderzoek is dat het verlagen van de leeftijdsgrens voor buschauffeurs onder de voorwaarden van de 3e Europese rijbewijsrichtlijn bijdraagt aan een kleine extra instroom van jonge buschauffeurs.

Jonge buschauffeurs wijken af van het (risico) profiel van de gemiddelde jonge chauffeur

Verkeersveiligheid

Zowel op basis van de enquêtes als de interviews en de focusgroepen blijkt dat jonge buschauffeurs (18-20 jaar) niet méér risico hebben op een ongeval dan oudere buschauffeurs (21-24 jaar). Zelfrapportage van het aantal ongevallen, door de politie geregistreerde ongevallen, bekeuringen, overtredingen en rijgedrag, geven aan dat er zowel in de auto als in de bus minder sprake is van veiligheidskri-tisch gedrag bij jonge buschauffeurs dan bij oudere buschauffeurs. Hierbij zijn twee kanttekeningen te maken. De groep jonge buschauffeurs heeft over het algemeen minder kilometers in de bus afgelegd, en het aantal jonge deelnemers is gering.

Over het algemeen hebben jonge beginnende automobilisten (18 t/m 24 jaar) in Nederland een ruim vijf keer zo groot ongevalsrisico als ervaren bestuurders (30 t/m 59 jaar); voor jonge mannen is dat ruim zeven keer zo groot. Toch blijkt uit dit onderzoek geen grotere verkeersonveiligheid en/of ongevalsrisico bij jonge buschauffeurs. Blijkbaar is de zelfselectie en toelating voor het vak bus-/touringcarchauffeur zodanig dat dit jonge chauffeurs betreft die afwijken van het (risico)profiel van de gemiddelde jonge chauffeur. Daarnaast verschilt de context van het werk als buschauffeur sterk van die waarin jonge beginnende autobestuurders grote risico's nemen. Jonge beginnende automobilisten nemen vaak grote risico's als zij na uitgaansavonden met leeftijdsgenoten rijden. Die context is niet te vergelijken met de omgeving waarin een buschauffeur werkt.

Vervolg

Minister Schultz van Haegen van Infrastructuur & Milieu wil de verlaging van de leeftijd van buschauffeurs naar 18 jaar definitief in de wet te regelen. Wanneer de Tweede Kamer haar voornemen steunt, wordt de resterende looptijd van het experiment benut voor het doorvoeren van een wijziging in de regelgeving over rijbewijzen.

i Op www.verkeerskunde.nl/jongebuschauffeurs leest u het integrale evaluatie-artikel